

NASTAVNI PLAN – RAZRADA PO TJEDNIMA (“syllabus”)

Naziv kolegija: TEORIJA FILMA

Semestar: zimski i ljetni

Nastavnik: dr. sc. Nikica Gilić, izvanredni profesor

Satnica:

Mjesto održavanja: Projekcijska dvorana ADU

Broj bodova:

Vrijeme održavanja: srijedom 18-19h30

Kratki opis kolegija

Ciljevi kolegija: Omogućiti studentima slojevit uvid u teoriju filmskoga medija i teoriju filmske umjetnosti, razviti sposobnosti analize filmske forme i specifičnosti filmskoga medija.

Sadržaj kolegija: Čimbenici sličnosti i čimbenici razlike. Oblici filmskoga zapisa, retoričko djelovanje filmskoga medija i strukturiranje filmske cjeline. Film i drugi mediji umjetničkog stvaranja. Montaža i tipovi filmskog izlaganja. Metode prikaza čovjeka, tvorba lika i filmska gluma. Filmske vrste, rodovi i žanrovi. Realistička, formalistička, semiotička i strukturalistička teorija filma.

LITERATURA:

1.: Uvod

Peterlić, Ante (1982), *Osnove teorije filma, 2. Izdanje*, Zagreb: Filmoteka 16 + **sva kasnija izdanja** (Hrvatska sveučilišna naklada; 1999, 2000, 2001)

Plazewski, Jerzy (1971-2), *Jezik filma I i II*, Beograd: Institut za film.

Bordwell, David & Thompson, Kristin (1985), *Film Art: An Introduction*, + **sva kasnija izdanja**

2.: Pregled filmskih teorija

Andrew, J. Dudley (1980), *Glavne filmske teorije*, Beograd, Institut za film.

Czeczot-Gawrak, Z. (1984), *Filmske teorije do 1945*, Beograd, Institut za film.

Czeczot-Gawrak, Z., *O počecima filmologije*, Beograd, Institut za film.

Narrative, Apparatus, Ideology (1980), ed. P. Rosen, New York, Columbia University Press, str. 3-130, 155-171, 198-209.

Stam, Robert (2000), *Theory of Film, an introduction*, Malden – Oxford: Blackwell.

Tudor, Andrew (1979), *Teorije filma*, Beograd: Institut za film.

3.: Film kao jezik

Lotman, Jurij (1976), *Semiotika filma*, Beograd: Institut za film.

Metz, Christian (1976) *Ogledi o značenju u filmu*, Beograd: Institut za film.

Metz, Christian (1975) *Jezik i kinematografski medij*, Beograd: Institut za film.

Peters, Jan M. (1987) *Slikovni znaci i jezik filma*, Beograd: Institut za film.

Turković, Hrvoje (1986) *Metafilmologija, strukturalizam, semiotika*, Zagreb: Filmoteka 16.

Wollen, Peter (1972) *Znaci i značenje u filmu*, Beograd: Institut za film.

4.: Različiti filmološki pristupi i teme

Arnheim, Rudolf (1962), *Film kao umetnost*, Beograd: Narodna knjiga.
 Bordwell, David (1985), *Narration in the Fiction Film*, London: Routledge.
 Bordwell, David (2005), *O povijesti filmskoga stila*, Zagreb: Hrvatski filmski savez.
 Branigan, Edward (1992), *Narative Comprehension in the Cinema*, London: Routledge.
 Burch, Noël (1972) *Praksa filma*, Beograd, Institut za film.
 Carroll, Noël (1988) *Mistifying Movies: Fads and Fallacies in Contemporary Film Theory*
 Chion, Michel (1982) *La voix au cinema*, Cahiers du cinéma livres. (i srpski prijevod)
 Deleuze, Gilles (1983) *Cinéma 1, L'image movements*, Les editions de minuit. (i hrvatski prijevod)
 Deleuze, Gilles (1983) *Cinéma 2, L'image temps*, Les editions de minuit.
 Dyer, Richard (1998), *Stars*, London, British Film Institute.
Ekperiment i avangarda (1987), Filmske sveske, Beograd: Institut za film.
 Gilić, Nikica (2007), *Filmske vrste i rodovi*, Zagreb: AGM.
 Gilić, Nikica (2007), *Uvod u teoriju filmske priče*, Zagreb: Školska knjiga.
 Kracauer, Sigfried (1971-2) *Priroda filma I-II*, Beograd: Institut za film.
 Lacey, Nick (2000), *Narrative and Genre*, Houndmills, London: Macmillan Press.
 Laffay, Henry (1971) *Logika filma*, Beograd, Institut za film.
 Morin, Edgar (1967) *Film ili čovek iz mašte*, Beograd: Institut za film.
 Paulus, Irena (2011), *Teorija filmske glazbe*, Zagreb: Hrvatski filmski savez.
Suvremena teorija filma: kognitivistički pristup, Hrvatski filmski ljetopis, 19/20, str. 7-62.
 Turković, Hrvoje (2005) *Film: Zabava, žanr, stil*, Zagreb: Hrvatski filmski savez.
 Turković, Hrvoje, 2009, *Retoričke regulacije*, Zagreb: AGM
 Turković, Hrvoje, 2010, *Nacrt filmske genologije*, Zagreb: Matica hrvatska

KRATKI OPIS PREDAVANJA: (15 NASTAVNIH JEDINICA)

Nastavne metode:

Predavanja. Seminarska analiza inserata. Rasprava.

Način polaganja ispita:

- Usmeni kolokvij na kraju oba semestra.
- Usmeni ispit za one koji ne polože oba kolokvija. Na ispit treba donijeti bilješke o pet filmova.

ZIMSKI SEMESTAR

	NASLOV PREDAVANJA	KRATKA RAZRADA TEMA PO VAŽNIM NATUKNICAMA
1.	Teorija filma: Uvod	Što je teorija? Što je teorija filma? Temeljni pristupi mediju filma i umjetnosti filma.
2.	Metodologija proučavanja filma	Recepcija kao kriterij proučavanja filma („gledatelj“). Socijalne i druge simptomatske teorije filma.
3.	Čimbenici sličnosti	Sve ono što čujemo i vidimo u filmu a nalik je onome što vidimo i čujemo u stvarnom svijetu (izvanfilmskoj zbilji).

4	Čimbenici razlike	Sve ono što čujemo i vidimo u filmu a razlikuje se od onog što vidimo i čujemo u stvarnom svijetu (izvanfilmskoj zbilji)
5.	Oblici filmskog zapisa I	Spoj č. sličnosti i č. razlike. Stalni oblici filmskog zapisa.
6.	Oblici filmskog zapisa II	Katalog oblika filmskog zapisa. Filmska izražajna sredstva izvan ovog kataloga (gluma? kostimi? trik? scenografija?)
7.	Funkcije oblika filmskog zapisa	Informacijske, retoričke i strukturne funkcije oblika filmskog zapisa.
8.	Uokvirenost i okvir	Uokvirenost kao čimbenik razlike i čimbenici sličnosti s kojima tvori uokvirenost kao oblik filmskog zapisa.
9.	Kadar I	Definicija kadra. Trajanje kadra.
10.	Kadar II	Kadar s obzirom na promatrača i vizualna svojstva.
11.	Planovi	Udaljenost snimanog objekta od kamere. Informacijske, retoričke i strukturne značajke planova.
12.	Objektivi	Širokokutni objektiv, uskokutnik (teleobjektiv) i ostali objektivi.
13.	Ostali slikovni oblici film. zapisa	Boja i monokromatsko. Crno-bijeli film. Sepija. Svjetlo i tama.
14.	Pokreti i stanja kamere	Statična i dinamična kamera. Vožnje i panorame; sistematizacija.
15.	Kutovi snimanja	Vertikalni i horizontalni kutovi snimanja. Gornji i donji „rakurs“.

LJETNI SEMESTAR

	NASLOV PREDAVANJA	KRATKA RAZRADA TEMA PO VAŽNIM NATUKNICAMA
1.	Zvuk na filmu.	Govor, glazba i šum. Prizorno i neprizorno. Dijegetičko i nedijegetičko.
2.	Teorijske škole. Realistička teorija filma	Realistička teorija filma i čimbenici sličnosti. Kontekstualistički realizam (marksistička, politička, feministička teorija filma).
3.	Formalistička teorija filma	Klasična formalistička („formalna“) teorija filma. Filmski modernizam i filmska avangarda u kontekstu formalističke teorije filma.
4	Strukturalističke i semiotičke teorije filma.	Strukturalistički impuls humanističkih znanosti. Naratologija. Semiotika i filmski znač. Udvajanje.
5.	Montaža kao oblik filmskog zapisa	Definicija i vrste montaže. Montažne spone (protežna i neprotežne).
6.	Funkcije montaže	Narativna, asocijativna i ritmička funkcija montaže.
7.	Analiza filmsko djela I	Igrani film. Klasični fabularni stil. Modernistički stil.
8.	Analiza filmskog	Dokumentarni film. Eksperimentalni film. Hibridne filmske forme.

	djela II	
9.	Film i drugi mediji	Televizija, digitalni mediji, videoumjetnost, konceptualna umjetnost.
10.	Prikaz čovjeka i tvorba lika I	Metode prikaza čovjeka. Skrivena kamera.
11.	Prikaz čovjeka i tvorba lika II	Metode prikaza čovjeka. Prateća kamera. Metoda intervjua. Anketna metoda.
12.	Struktura filmskog djela I.	Preuzimanje postojećih jezika. Univerzalije. Filmska priča.
13.	Struktura filmskog djela II,	Asocijativno-logičke strukture u filmu. Ritmičke strukture. Sinteza.
14.	Filmska genologija	Temeljne odrednice teorije filmskih vrsta. Filmski rod. Filmski žanr.
15.	Novije teorije filma	Temeljne odrednice poststrukturalističke i novoformalističke teorije filma